

TALLINNA

POLÜTEHNIKA

Nr. 19 (514)
XX aastakäik

TALLINNA POLÜTEHNILISE INSTITUUDI PARTEIKOMI TEE, REKTORAADI, ELKNÜ KOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

Reedel, 14. juunil 1968

ÜLEMAAILMSE SÜMPOOSIONI TEEMADEL

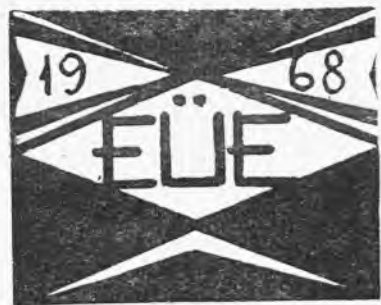
26. augustil avatakse Tallinna Polütehnilise Instituudi uues aulakorras Mustamäel ÜRO sümposium. Selle päevakorras on põlevkivi kaevandamise ja töötlemise probleemid.

Sümposiumil töötab põlevkivide geoloogia, mineraloogia ja kaevandamise seksioon, millel NSV Liidu teadlased esinevad kümne ettekandega. Põlevkivigeoloogia osas pakub spetsialistidele kahtlemata suurimat huvi prof. V. Kotlukovi ettekanne NSV Liidu põlevkivimaardlastest ja nende kasutamise perspektiividest. Teine geoloogilise sisuga ettekanne on endiselt trükitud «Eesti Põlevkivi» peageoloogilt M. Gazizovilt ja käsitleb spetsiifilisi mäenduslik-geoloogilisi tingimusi Balti põlevkivibasseinis, mida arvestamata pole võimalik valida optimaalseimat kaevandamisviisi. Ülejäänud kaheksa ettekannet käsitlevad mäenduslikke probleeme Balti põlevkivibasseinis. Vaid üks neist on pühendatud basseini tööstuslikult vähemtähtsale osale — Leningradi maardlale (K. Sirenko — «Koristustööde mehhaniseerimine trükitud «Leningradslanets» kaevanduses nr. 3.»). Kõik ülejäänud ettekanded käsitlevad põlevkivi kaevandamist

NSV Liidu tähtsaimas — Eesti maardlas. Eesti põlevkivi allmaakaevandamise üldistele probleemidele on pühendatud trükitud «Eesti Põlevkivi» peainseneri V. Prokopovitši ettekanne, põlevkivi karjääriivisilise kaevandamise perspektiividest teeb ettekande G. Kisseljov. Eesti NSV teeneline insener Ü. Uluots tutvustab sümposiumist osavõtjaid karjääri nr. 1 tehnoloogilise protsessiga, momendil rajamisjärgus olevast maailma suurimast põlevkivi allmaakaevandusest nr. 9 annab ülevaate projekti peainsener I. Matjukov. J. Makovski ettekanne käsitleb põlevkivi rikastamise probleeme ja kirjeldab juba töötavaid rikastusvabrikuid.

Kaks ettekannet selles seksioonis on kavas ka TPI teadlastelt. Dots. H. Aruküla annab ülevaate eesti põlevkivi tootva kompleksi kivimite füüsikalise-mehaanilistest omadustest, mis mõjutavad põlevkivi lahtimurdumise ja rikastamise viiside valikut. Laboratooriumi juhataja ins. L. Talve ettekandes analüüsitakse põlevkivi tootmisel kasutatavaid ja selle täielikku mehhaniseerimist võimaldavaid kamberkaevandamisviiside variante.

A. Reier

Ehitusmaleva asub teele

pid kõigisse maleva pidepunktidesse.

Päris esimesteks neid gruppe lugeda ei saa, sest regionide juhtkonnad ja enamik meistreid viibib juba töökohtadel. Rõpina rühm on juba alustanud ehitustöödega. Esimeste gruppide ülesandeks jääb põhiliselt vundamentide rajamine, mis tagab kogu rühma saabumise ajaks vajaliku tööfrondi.

Ettevalmistusperioodi kõige mahukamaks tööks peab lugema maleva komplekteerimist. Momendil on maleva 33 rühmast lõplikud nimekirjad kahekümne üheksal. Ka üldaru on täis ja ületatud, kuid vaja läheks veel kaksikümne noormeest. Et arvulist vahetada soovitava tasemele viia, võtame TPI noormeestelt täiendavalt vastu avaldusi kuni 25. juunini

ELKNÜ Keskkomitee kooliosakonnas Võidu väljak 7, igal tööpäeval kella 9—18-ni. Seal saab ka kokku leppida tulevase rühma suhtes.

Ettevalmistusperioodil on EÜE staap püüdnud tänava teha palju uuendusi, võttes sealjuures arvesse eelnevate aastate kogemusi. Loodan, et kõiki neid saab tõsta esile sügisel «EÜE-68» aruandes, kui kõik plaanid on juba teoks saanud, sest plaane oleval lihtsam teha kui plaani järgi teha.

20. juunil toimub EÜE rühmade väljasaatmine Tallinna Linna TSN Täitevkomitee punanurgas Mündi tänav 3 (II korrus) järgmise päevakorra kohaselt:

kell 10.00—12.30 — registreerimine ja vormide jaotamine (ainult 20. juunil teeleasujaile), kell 13.00 — koosolek ja kell 14.00 — väljasõit.

Hiiumaa ja Saaremaa osas võib esineda väikseid muudatusi ajakavas seoses praamide väljasõidu aegadega. Selle kohta saadame igale malevlasele täpsed andmed kirja teel koju.

Kõiki neid malevlasi, kes on registreerinud oma väljasõidu 1. või 8. juulile, palume samuti võimaluse korral välja sõita 20. juunil.

Väljasõidu korra 1. ja 8. juulil avaldame järgmises «Tallinna Polütehnikus» ja «Noorte Häälles».

EÜE staap soovib kõigile ehitusmalevlastele head ja kiiret «põrumist» eksamisesioonil!

PEETER PALU,
EÜE peainsener

Kaunil kevadpäeval sõidab purjesportlane merele juba varahommikul.

U. Oksbuschi foto

LÄHEME TÖÖLE KOHTLA-JÄRVELE!

Nagu me juba varem teatasime, on Kohtla-Järve Lämmastikväetiste tehase kuulutatud komsomoli löökehituseks. ELKNÜ TPI Komiteel on võimalus suunata sellele objektile 100 üliõpilast. Tööperioodi pikkus on üks kuu. Juulikuul on tööl 50 üliõpilast ning augustis samuti poolsada soovijat.

TRÜ saadab samuti 50 üliõpi-

last kummagisse vahetusse. Nüüd veel paar sõna elust-olust ehitusel. Üliõpilased majutatakse looduslikult kaunile Aa rannale. Meri jääb laagrist umbes 50 meetri kaugusele. Samuti asub läheduses Uljaste järv, Eesti üks kaunimaid taolisi veekogusid. Ehitusobjekt on 9 km kaugusel

elukohast. Üliõpilased tuuakse töökohale bussidega. Toitlustamine on organiseeritud kohapeal. Põhilisteks töödeks on betoneerimine ja värvimine. Täpsemad andmeid saavad soovijad ELKNÜ TPI Komitees, sinna palume esitada avaldused.

SÜT STAAP

Kõnetooli ilmuvad diplomandid

Kellel juhtus viimastel nädalatel olema asjaõendusde dekanaatides või kateedrites, märkas peagi, et mõjukalt on esiplaanile ilmunud päris arvukas diplomandide «seisus». Sellega oli tegemist palju — mõne kuu eest õiendas ta viimaseid eksameid, sealsamas ilmusid tema esindajad juhendajate jutule, käes suuremad või väiksemad projektid.

Nüüd hakkab diplomandide tegevusrikas tööperiood lõpule jõudma. Aastate kestel õpitud ja

kogutud tarkused ja oskused tuleb riikliku komisjoni ja teiste kuulajate ees «mängu» panna.

Üleleil algas õppeasutuses diplomiprojektide kaitsmine. Esimesena ilmusid areenile masinaehituse tehnoloogia eriala diplomandid. Nende tööde kokkuvõtteid kuulab riiklik komisjon Mustamäel kümne päeva kestel. Selle eriala esindus on diplomandide peres kõige suurem — kui kõigil hästi läheb, täieneb vastavate inseneride pere saja kahekümne võrra.

Osa diplomande kaitses oma töid asutustes või ettevõtetes. Tullevased elektrijaamade ning elektrisüsteemide ja -võrkude eriala insenerid teevad seda 17.—19. juunini «Eesti Energia» saalis, autotranspordi eriala diplomandid 25. ja 26. juunil Tallinna Takso-pargis, toiduainete tehnoloogia diplomandid 17., 21. ja 25. juunil kondiitritoote vabrikus «Kalev».

Juunis lõpetab instituudi kõige suurem lend spetsialiste õppeasutuse ajaloos. Kõigis teaduskondades on diplomandide kirja pandud ligi kaheksasada nime.

Oma diplomiprojekti tutvustab Kalev Benno.

Veel kord ühiskondlikest tööd

Tänaseks peaks juba kõigil rühmadel, kellel sel suvel seisab ees ühiskondlik töö, olema käes vastavad kutsed. Kutsed on antud ühiskondlike tööde sektori liikmete poolt rühmavanimetele või komsomoli grupiorganisatoritele. Nemat on ka vastutavad tööorganisatsioonilise külje eest.

Kutsel on märgitud ehitusvalitsus (kasutatud lühendit EV), objekt, selle aadress ja võimaluse korral ka telefoninumber objektile. Kui nende andmete põhjal ei osutu objekti leidmine võimalikuks (soovitav oleks, et keegi rühma liikmetest, näiteks see, kes juba teab nimetatud objekti asukohta või elab selle läheduses jne., teeks eelnevalt täpselt kindlaks töökohta), tuleks rühmal pöörduda ELKNÜ TPI Komitee vastavasse sektorisse (on avatud iga päev kogu tööperioodil) või vastavasse ehitusvalitsusse, vajaduse korral ka Tallinna Ehitustrusti.

Teeme teatavaks vajalikud aadressid ja telefoninumbriid:

Tallinna Ehitustrust: Narva mnt. 68, telef. 257-59 ja 257-09.

Ehitusvalitsused: nr. 1 — Mäealuse 30,

nr. 2 — Narva mnt. 58, telef. 256-79,

nr. 3 — Säde 1, telef. 406-25,

nr. 4 — Narva mnt. 58, telef. 256-60, 256-18,

nr. 5 — Masina 4, telef. 223-72.

Võib tekkida vajadus suunata mõned kutse saanud rühmad ümber teisele objektile. Sellest teatatakse asjaosalistele. Kui vastavat kutsed ei saada, jääb jõesse endine kutse.

Kõigi rühmade töögraafikud avaldatakse «Tallinna Polütehnikus» kahes järgmises numbris. Palume jälgida!

NB! Üliõpilased, kellel on isiklikud põhjused vabastamise taotlemiseks SÜT-st ja kes on juba avaldused esitanud, peavad 21. või 28. juunil kella 16—18-ni isiklikult tulema kaitsma oma avaldust ELKNÜ TPI Komitees (A5 412, 413).

SÜT SEKTOR

Võtkem osa fotokonkursist!

Kutsume kõiki TPI üliõpilasi-fotohuvilisi võtma osa ülevabariigilise üliõpilaste fotokonkursist. Kindlasti leidub teie isiklikes arhiivides või teete suve jooksul huvitavaid fotosid, mida tasub tutvustada ka laiemale üldsusele.

Konkursi tingimused.

1. Konkursist võivad osa võtta kõik vabariigi kõrgemate koolide üliõpilased.

2. Fotode temaatika: noorsoo- ja üliõpilaselu kajastamine juubeliaastal (õppetöö, vaba aja veetmine, sport, isetegevus, EÜE jt. probleemid).

3. Fotode pikem serv peab olema vähemalt 30 sm.

4. Tööd esitamiseks vabariiklikule žüriile valivad välja kõrge-

mate koolide komsomolikomiteede poolt moodustatud komisjonid. Tööd esitatakse ELKNÜ Keskkomiteele hiljemalt 15. novembriks 1968.

5. Fotodega kaasnevase kinnisesse ümbrikku lisada foto nimetus, autori perekonnanimi ja eesnimi, õppeasutus, teaduskond, kursus ja elukoht.

6. Premeerimine: ELKNÜ Keskkomitee premeerib paremaid töid järgmiselt: üks I auhind a 40 rubla,

kaks II auhinda a 20 rubla ja kolm III auhinda a 10 rubla.

7. Võistlustööd tuleb esitada ELKNÜ TPI Komiteele hiljemalt 1. novembriks 1968.

ELKNÜ TPI KOMITEE

Uusi teaduste kandidaate

Hendrik Arro

rivalt. Koos soojusmeestega uuris nende nähtuste põhjuseid ka Hendrik Arro. Kui 1960. aastal loodi tööstusliku soojusenergeetika teadusliku uurimise laboratoorium, leiti ta sobiv olevat selle juhatajaks. Paremalt valikut oluks raske teha. Energeetika oli jõudnud seisule, kus tuha ebaseadliku käitumise selgitamiseks vajati keemia abi. Hendrik Arro aktiivsel osavõtul alustati põlevkivituhha uurimist keemia vaatepunktist. Tulemuseks olid Balti SEJ katlad — ainulaadsed maailmas.

Nazarovi sõed Siberis osutavad tuha omadustelt sarnaneks põlevkiviga ning samuti saastumine ja korrosioon. Ka sinna ulatus Hendrik Arro uurimisgruppide abistav käsi. Sondeeriti gaasikäike ja anti rida kasulikke näpunäiteid.

Tehtud uurimuste kokkuvõtteina valmiski aastase aspirantuurijooksul väitekiri, mille praktilist tähtsust rõhutasid ametlikud oponentid tehnikadoktor I. Zalkind Üleliidulisest Soojustehnika Instituudist ja tehnikakandidaat E. Piksarv TPI ehitusmaterjalide laboratooriumist ning arvukad kirjalikud arvamused. Loodame, et kõnealune väitekiri ei jää Hendrik Arrol viimaseks. Jõudu edasiseks!

KOLLEEGID

Vladimir Segerkrantz

TPI ehituse ökonomika ja organiseerimise kateedri assistent Vladimir Segerkrantz kaitses Moskva Autoteede Instituudi teadusliku nõukogu ees kandidaadiväitekirja «Eesti NSV soodele ehitatud autoteede elastsete deformatsioonide uurimine».

20% meie koduvabariigi territooriumist on kaetud soodega. Autoteede ehitamine üle soode on keerukas ja kulukas ülesanne, kuid seda nõuab majanduse ja transpordi kiire areng. Vladimir Segerkrantz viis läbi hulgaliselt katseid mitmetel üle soode ehitatud teedel omakonstrueeritud seadmete abil. Katsete tulemusena õnnestus hinnata soopinna kande võimet mitmesugustes tingimustes. Dissertant töötas välja arvutusmeetodi muldkehade projekteerimiseks soodele. Uue arvutusmeetodi alusel projekteeritud teekatted võimaldavad tunduvalt vähendada mullatööde mahtu. Arvutusmeetod sobib ka olemasolevate teekatete püsivuse hindamiseks soodel.

Ametlikud oponentid tehnikadoktor N. A. Puzakov ja tehnikakandidaat V. D. Kazarnovski andsid tööle kiitva hinnangu. Saabunud arvamused dissertatsiooni kohta tõendasid töö ak-

tuuaalsust liiduvabariikides, kus soode osatähtsus on suur. Moskva Autoteede Instituudi teadusliku nõukogu otsustas anda Vladimir Segerkrantzile tehnikakandidaadi teadusliku kraadi. Vladimir Segerkrantz lõpetas meie instituudi autoteede erialal 1959. aastal.

Kandidaaditöö eduka kaitsmise puhul õnnitlevad teda kolleegid autoteede ning ehituse ökonomika ja organiseerimise kateedritest.

Toimus TPI Raamatukogu Nõukogu laiendatud koosolek. Arutati teadusliku informatsiooni korraldust instituudis, õperaamatukogu organiseerimise käiku ja raamatute kaotamist lugejate poolt. Järgnevalt käsitleme lähemalt kõiki arutletud küsimusi.

TEADUSLIKU INFORMATSIOONI KORRALDUSEST INSTITUUDIS

Informatsiooniteenistuse süsteem meie instituudis on suhteliselt noor — 1966. aasta juunis fikseeriti informatsiooniteenistuse põhimääruses selle teenistuse üksikud lülid (TU Sektori informatsiooniinsener, raamatukogu, problemlaboratooriumide informatsiooniinsenerid, kateedrite referendid, teaduskondade konsultandid) ja kinnitati iga lüli ülesanded.

Referentide, konsultantide ja informatsiooniinseneride poolt 1967. aasta kohta esitatud aruannete põhjal oli võimalik teha esimesi kokkuvõtteid informatsiooniinsenerite tegevusest instituudis. Saadud andmeid analüüsis oma ettekandes TU Sektori informatsiooni vaneminsener H. Arumaa. Raamatukogu peabibliograaf A. Pebre täiendas H. Arumaa ettekannet mõningate tähelepanekutega, mis olid bibliograafiaosakonna töötajatel tekkinud kateedrite ja laboratooriumide informatsiooni töö korraldusega kohapeal tutvumisel.

H. Arumaa märkis informatsiooniinsenerite ja konsultantide isikliku koosseisu sagedast põhjendamata muutmist. 57 inimesest, kellele rektori käskkirjaga Nr. 144 13. dets. 1966 kinnitati informatsiooniinseneri ülesanded, on vahetunud 17 inimest. Et referendi töö eeldab teatavat väljaõpet (neile on korraldatud raamatukogus seminare ja konsultatsioone), on taoline referentide vahetumine tavaliselt kahjuks tulnud. Mõnikord määratakse referendiks isikud, kes ei ole kursis kateedri teadusliku töö temaatikaga, on kateedris ametis ajutiselt ega suhtu informatsiooniinsenerite organiseerimise kateedris vajaliku tõsidusega. Mõnede referentide poolt üldsõnaliselt ja pealiskaudselt koostatud aruanded näitavad, et informatsiooniinsenerid neis kateedris on läbi mõtlemata.

Enamikus kateedritest on õppe- ja teadusliku töö paremaks korraldamiseks olemas trükikaartide ja perfokartoteegid (viimaseid on 26 kateedris ja laboratooriumis). Trükikaarte kasutatakse kateedrites esmase informatsiooni saamiseks vajalike materjalide kohta. Perfokartoteegid on aga enamasti koostatud kitsal teemal, kusjuures suur osa vastavas kartoteegis peegeldatud allikaist on de visu läbi vaadataud. 15 kateedril on

Raamatukogu

nõukogus

kavatsus lähemal ajal sisse seada uusi perfokartoteeke.

Peale kateedrite käsiraamatukogude juhendi väljatöötamist raamatukogu poolt on elavnenud ka käsiraamatukogude täiendamine ja kõigis kateedrites on määratud käsiraamatukogude eest vastutavad isikud. Kateedrite käsiraamatukogude kõrval on mõnel pool (näiteks keemiadepartamentis) üles tõstetud küsimus teaduskonna käsiraamatukogu moodustamisest. See küsimus vajab teaduskonna konsultandi, kateedrite referentide ja problemlaboratooriumide informatsiooniinseneride ühist läbiarutamist.

Samaaegselt informatsiooniinsenerite süsteemi loomisega instituudis hakati raamatukogus iga kuu dekaadide algul (1., 2. ja 3., 11., 12. ja 13., 21., 22. ja 23. kuupäeval) korraldama informatsiooniinseneri Raamatukogu 10-päevaste ajavahemike kestel saabunud kirjandus on neil päevil perioodika lugemisaalis süstematiseeritult välja pandud — raamatud kümnendliigituse alusel, perioodika (ajakirjad, referaatajakirjad, erialased bibliograafilised ajakirjad jm.) — laudadel loogiliste gruppidega ning universaalse sisuga bibliograafiaväljaanded eraldi riiulil. Referendi (informatsiooniinseneri) ülesandeks on informatsiooniinseneri regulaarne külastamine ja saadud informatsiooni teatavastegemine kateedris (laboratooriumis).

Ühelt informatsiooniinsenerilt saadav materjali hulk on referentidel erinev, keskmine arv on 2—3 ühikut (artiklit või raamatut). Suuresti sõltub see kateedri uurimistööde teemadest — mitmete erinevate probleemide puhul on raskem hankida informatsiooniinseneri kateedri (laboratooriumi) jaoks. Huvipakkuvast materjalidest informeeritakse kateedri liikmeid 5—6 päeva jooksul, kas suuliselt (näiteks kateedri koosolekul) või individuaalse kaardi abil, mõnikord jäetakse uudiskirjanduse näitusel lipik vastava isiku nimega raamatu vahele, mõnes kateedris aga kasutatakse teadetahvli.

22 referenti on informatsiooniinsenerite aruandes märkinud, et nad külastavad informatsiooniinseneri regulaarselt. Nende hulka kuuluvad R. Sillat, A. Kirt, R. Lutsar, A. Vaimel, I. Tergem, I. Auriste ja mitmed teised. Informatsiooniinsenerite regulaarse külastamise vajalikkust on vestluses rõhutanud kõik referendid. Ometi leidub referente, kes leiavad küllalt põhjendusi selleks, et informatsiooniinsenerid mitte

käia. Nii ei külasta informatsiooniinsenerid enamik ühiskonnateaduste kateedrite referente, väites, et kirjandus saabub raamatukokku nii hilja, et ei paku enam informatsiooniinsenerile huvi.

Üksikud referendid ei külasta neid päevi seetõttu, et suur osa kateedri õppejõududest käib iseseisvalt informatsiooniinsenerite Tegelekult ei olegi referendi ülesandeks asendada iga õppejõu iseseisvat tööd uue kirjanduse jälgimisega. Kuid parema bibliograafiaalase väljaõppe tõttu peaks referent ka jooksva informatsiooni hankimisel olema kateedris n.ö. «valgustaja» osas, kelle jaoks ilmuvad ajakirjad ja bibliograafiaväljaanded moodustavad kindla süsteemi, kes on pidevalt kursis jooksvate bibliograafiaväljaannete rubriikide muudatustega, uute ajakirjade ilmumisega, kes jälgib profiilsete ajakirjade kõrval ka teiste alade ajakirju ja üldbibliograafia väljaandeid ning informeerib sellest kõigest kateedri töötajaid.

Kõige keerukam on informatsiooniinsenerite organiseerida nende kateedrite referentidel, kus teaduslik töö on killustunud üksikuteks eraldatud teemadeks. Võib-olla oleks sel puhul otstarbekas referentide arvu kateedris suurendada? Seni ei ole ka selline töökorraldus end õigustanud — näiteks on matemaatika kateedri üks vähestest, kus on kaks referenti, kellest aga kumbki ei ole leidnud võimalust teaduslik-metoodilise töö arvelt eraldatud saja tunni kasutamiseks kateedri informatsiooniinseneri huvides. Nähtavasti tuleb enne iga kateedri jaoks optimaalse informatsiooniinseneri leidmist sügavamalt uurida ja üldistada erinevate õppejõudude informatsiooniinseneri vajadusi ja nende poolt rakendatavaid informatsiooniinsenerite süsteeme.

Raamatukogu nõukogu pidas tarvilikuks korraldada informatsiooniinseneri Mustamäel, sest kogu regulaarne külastamine ei ole paljudel õppejõududel aja- puuduse tõttu võimalik. Mõned problemlaboratooriumid (põlevkivikeemia ja sünteetika jt.) on ajutise lahenduse leidnud üksikute profiilsete ajakirjade viimises pärast informatsiooniinseneri laboratooriumi. Taoline variant aga ei asenda informatsiooniinseneri külastamist. Praegu on informatsiooniinsenerite korraldamiseks Mustamäel takistuseks regulaarse transpordi (6 korda kuus kindlatel kuupäevadel) puudumine.

(Järg 3. lk.)

INSENER JA FILOSOOFIA

(Järg)

Kaasaegse teaduslik-tehnilise revolutsiooni põhiliste tendentside alusel võib eeldada, et tulevikus inseneri töö üha rohkem omab loomingulist iseloomu, kuna vaimse töö «mehhaniseerimine» seoses elektronarvutusmasinate kasutusele võtmisega vabastab inseneri paljudest ülesannetest, millised on allutatud algoritmidele.

Pole kaugeltki ükskõik ka see, millistelt positsioonidelt, milliste vahenditega ja kuidas insener lahendab selle või teise erialase küsimuse. Tema töö meetodid ja stiil, tema suhtumine lahendatavasse ülesandesse omab ka poliitilise resonantsi juhul, kui insener esineb kui masside juht, kui võimu esindaja. Kuid just antud seisukohalt — tahame me seda või ei — vaatlevadki alluvad juhtiva töötaja tegevust. Ettevõttes insener esineb kui riigi esinda-

ja, kellelt loodetakse sellist teadlikkust, mis vastab üldrahvalikele huvidele ja pälvib austust ja toetust.

Kuna praegu on peamiseks ülesandeks harmooniliselt arenevat inimese kasvatamine, siis insener peab olema mitte ainult tehnilise, vaid ka üldise kultuuri kandjaks. Intelligentsus — see ongi omadus, mis on nii vajalik meie insenerile. Kui tootmisjuht, kui autoriteet tehnika alal, peab ta olema autoriteet ka kultuurilistes küsimustes, ühiskondlik arengu seaduste tundmises. Ta viib massidesse kõik selle uue, mida õpetab meile partei, kasutades selleks pidevalt suhtlemist inimestega tootmisprotsessis.

Filosoofia spetsiifika selles seisnebki, et tal on sünteetiline iseloom. Sellepärast kõrgemas tehnilises õppeasutuses õpitavad ained: eetika, esteetika, ateism, dialektiline ja ajalooline materialism teevad inseneri tõeliselt kaasaegseks inimeseks, varustavad teda põhjaliku kõlbelise ja üldhumaanse kriteeriumiga, mis annab võimaluse orienteeruda tohutus informatsioonivoolus, leida õige ühiskondlik positsioon.

Selles suhtes filosoofilised distsipliinid moodustavad kõrgema hariduse lahutamatu osa, mis meie tingimustes sisaldab endas mitte ainult erialaseid teadmisi, vaid ka inimõhõlemise saavutusi üldse. Sellepärast ei või ükski teine teadus — ei ühiskonna- ega loodusteadus — asendada filosoofilisi distsipliine.

Et paremini täita oma tootmisalaseid kohustusi, peab kogu inseneri tegevus olema läbi imbunud patriotismist, olema distsiplineeritud ja novaatorluse eeskujuks.

Sellest külljust on filosoofial insenerile suur tähtsus, kuna see aitab tal orienteeruda elusündmustes ja faktides, avab ühiskondliku arengu perspektiivid ja määrab meie käitumise printsiibid. Insener esineb kui ühiskonnategelane ja põhilist tähtsust omab tema maailmavaade ning iseloom. Kui tehnikaalane eruditsioon annab insenerile võimaluse õieti lahendada tehnoloogilisi küsimusi, siis marksistlik maailmavaade määrab kogu tema tootmisalase ja ühiskondliku tegevuse otstarbekuse. Just filosoofia poolt avastatud seadus-

pärasused ja seosed annavad insenerile võimaluse mõista inimeste kõlbelise käitumise norme ja suhteid kollektiivis, määrata kindlaks need muutused töötajate psühholoogias, mis tekivad uute masinate kasutamise protsessis, viia ellu üritusi, mis teevad töö meeldivaks. Järelikult peab inseneril olema ettekujutus sotsiaalsest ja tööstuspsühholoogiast.

Samuti peab insener teadma ka ökonomia seadusi. Praegu ellurakendatav majandusreform, töö teaduslik organiseerimine kõigis ühiskondliku elu ja tootmise sfäärides nõuavad teadlikkuse ja ideoloogilise taseme tõstmist mitte ainult juhtivatele töötajatele, vaid ka massides. «On vaele,» ütles L. I. Brežnev XV komsomoli kongressil, «nagu oleks majandusseadused ainult suurte teadlaste ja juhtivate töötajate jaoks. Nende seaduste õige mõistmine dikteerib käitumise loogika mitte ainult administraatorile, insenerile, teadlasele, tehnikule, vaid ka igale töölisele, kolhoosnikule».

Kaasaegne insener peab oskama näha tänase päeva taga ka homset, oma ettevõtte tegevuse taga — kogu maa tegevust, peab oskama mõelda laide ühiskondlike ja filosoofiliste kategooria-

tega. Inseneri vastutus on eriti suur meie ühiskonnas selle kõrgelt tsentraliseeritud iseloomu tõttu, kus iga ekslik samm või kitsalt ametkondlik lähenemine asjale võib viia suurtele vahendite ja jõupingutuste kadudele.

Nõukogude spetsialistid peavad olema ustavad oma internatsionaalsele kohusele, iga päev andma kaaluka panuse rahvaste võitluse imperialistlike agressorite ja ekspuataatorite vastu, kes kasutavad tehnika saavutusi inimkonna kahjuks. NLKP Keskkomitee otsuses «Ühiskonnateaduste edasise arengust ja nende osa suurendamisest kommunismi ehitamisel» märgitakse kõrgemate koolide ühiskonnateaduste kateedrite ja parteiorganisatsioonide tähtsaima ülesandena marksistlik-leninliku maailmavaate, kommunistliku teadlikkuse ja kõrgete moraalsete omaduste kasvatamist noortes spetsialistides, nende kasvatamist aktiivseteks kommunismi ehitajateks, tootmise novaatoriteks ja internatsionalistideks.

(Järgneb.)

HARRI KORROVITS

50

Eesti NSV Ehituskomitee osakonnajuhatajana ja teistel ametikohtadel. Alates 1948. aastast on ta tegelnud põhiliselt teadusliku tööga. Seega tähistab Harri Korrovits tänava ka 20-aastast tegevust teadusepölvil.

Nähtavasti ei ole juhuslik, et juubilar valis oma teadlasekutseks ehituse organiseerimise eriala. Omades rikkalikke praktilisi kogemusi, oli tal võimalik üldistada neid kogemusi ja võtta osa ehituse organiseerimise kui teadusharu kujundamisest. Töötades Tallinna Polütehnilises Instituudis algul vanemõpetajana ja hiljem dotsendina, on juubilar leidnud võimalusi võtta põhitöö kõrval osa ka praktilise ehitustegevuse ees seisvate ülesannete lahendamiseks.

Käesoleval ajal on Harri Korrovitsil teoksid rida metoodilisi väljaandeid ehituse organiseerimise õpetamiseks kõrgemas koolis. Ühtlasi võtab ta osa võrkplaneerimise meetodi juurutamisest vabariigi ehitustegevuses.

Soovime juubilarile õnne ja edu edaspidistes ettevõtmistes!

Kateedri töötaja

Ehituse ökonomika ja organiseerimise kateedri dotsent tehnikakandidaat Harri Korrovits saab 16. juunil 50-aastaseks.

Juubilar on üks vähestest, kes astunud Tallinna Tehnikainstituuti 1936. aastal, lõpetas meie õppeasutuse enne Suurt Isamaasõda. Suure Isamaasõja ajal töötas ta tagalas trusti «Ukrneftstroj» naftabaasi, «Tseljabmetallurgstroj» metallurgiakombinaadi ja teiste ehituste töödejuhatajana. Suure Isamaasõja lõppemisel asus Harri Korrovits juhtima vabariigi rahvamajanduse taastamist Tallinna Linna TSN Täitevkomitee kommunaalmajanduse osakonna peainsenerina,

Uusi teatmeteoseid TPI raamatukogus

1. Technische Hochschule München. Jahrbuch der wissenschaftlichen Arbeiten... (München 1952—1957).

... 1951 — 86 lk.
... 1952 — 119 lk.
... 1953 — 135 lk.
... 1955 — 210 lk.
... 1956 — 97 lk.

TB 378
T 39

2. Über das Studium an der Technischen Hochschule Karl-Marx-Stadt. 1967. Eine Informationschrift über alle Fach- und Studienrichtungen der Technischen Hochschule Karl-Marx-Stadt. (2., erw. und erg. Aufl. Karl-Marx-Stadt, 1967.) 183 lk.

TB 378
U 05

3. Technische Hochschule für Chemie Carl Schorlemmer. Leuna-Merseburg. Personal- und Vorlesungsverzeichnis. 1967/68. Leuna-Merseburg. 1967. 128 lk.

TB 378
T 34

4. Technische Universität. Berlin. Vorlesungsverzeichnis und Programm... (Berlin, 1966—)

Wintersemester 1966/67. Sommersemester 1967. 1966. 367 lk.
Wintersemester 1967/68. Sommersemester 1968. 1968. 379 lk.

TB 378
T 34

5. Technische Universität. Berlin. Bibliographie veröffentlichter Arbeiten. Berlin 1966—

1961. 1966. XII, 98 lk.
1962. 1967. X, 148 lk.

TB 013:378.4
T 34

6. Adrian, J. und Schönfeld, G. Die Anmeldung, Erteilung und Bestätigung von Patenten. Berlin, Staatsverl. der DDR, 1967. 250 lk., illustr. (Patentrecht. Hft. 2.)

TR 608.3
A 20

7. Jessberger, H. Schrifttum über die physikalisch-chemischen Eigenschaften, das Fließverhalten von Ton-Wasser-Gemischen. (Berlin, 1965.) XXIV, 167 lk.

TB 532
J 49

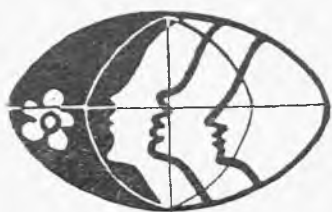

Üks Poola noormees kirjutas oma tütarlapsele Bagdadi külla kirja. Kolme kuu pärast tuli kiri tagasi ääremärkusega, et adressaat ei ela Iraagi pealinnas.

Tuntud saksa ajaloolane Theodor Mommsen oli väga hajameelne mees. Kord rongiga sõites otsis ta tükk aega taga oma prille. Viimaks andis prillid ajaloolase kätte väike tüdruk, kes istus vastasingil.

«Mis su nimi on, väike tüdruk?» küsis teadlane last tänades. «Anna Mommsen, isa,» vastas tüdruk.

Keldrid ja koopad on edasi moes. Hiljuti seadsid endid mugavalt vana kolleegiumi keldritesse sisse Krakovi ülikooli noored. XVIII sajandi keldreis asub nüüd Poola suurim üliõpilasklubi. Klubi põrandapind teeb kokku 400 ruutmeetrit.

NSV Liidust, Tšehhoslovakiast, Hiinast, Prantsusmaalt, SDV-st, SFV-st, Itaaliast ja teistest maadest.

Festivali keskseks ürituseks sai manifestatsioon «Rahu ja sõpruse eest rahvaste vahel, aatomirelva vastu, desarmeerimise ja rahuliku koostöötegemise eest». See leidis toetust kõigi osavõtjate poolt.

I noorsoo- ja üliõpilasfestivalist kuni IX-ni

(Järg)

Paljude maade noortele oli Moskvasse tulek suureks võitlusülesandeks. Toimusid demonstratsioonid võimude omavoli vastu, kes keeldusid andmast delegaatidele välispasse, tuli seista poliitsei rinnakute vastu, kes segas noorsoo-organisatsioonide ettevalmistavat tegevust. Oli vaja selgitada kodanliku propaganda olemust, kelle ütelusel Moskva festival oli «kommunistliku propaganda üritus».

Kõik see vastupropaganda kandis vähe vilja. Festivalile saabusid inimesed erinevate poliitiliste tõekspidamistega, erinevatest rassidest, erinevate usuliste veendumustega. Peale delegaatide oli Moskvas 450 väljapaistvat riigitegelast, teadlast ja kunstnikku. Nad võtsid festivalist osa aukülaristena, töötasid paljude konkursside žüriide koosseisus.

Suvel 1959 toimus VII festival, esmakordselt kapitalistlikus riigis — Austrias. Viinis püüdsid festivaliidee vaenlased teha kõik selle idee murdamiseks. Kogunes ligi 6000 antifestivali organiseerijat, kulutati ära sada miljonit šillingit, aga see kõik oli asjatu. Suur idee — rahu, sõpruse ja solidaarsuse idee — oli võimsam.

Festival valmistati suurepäraselt ette. Kõik praktilised ja organisatsioonilised küsimused lahendas rahvusvaheline ettevalmistuskomitee, kelle koosseisu kuulusid 25 maa ning Ülemaailmse Demokraatliku Noorsoofoöderatsiooni ja Rahvusvahelise Üliõpilasliidu esindajad. Ettevalmistusstaap pidas sidet pidevalt ligi 100 maa ettevalmistuskomiteega.

Paljudes maades, nagu Prantsusmaal, Argentiinas, Iraagis ja mujal tegelesid põhimised noorsoo-organisatsioonid tihedas omavahelises koostöös. Ettevalmistusega tegeles ligi 1200 poliitilist, religioosset, kultuurilist, spordija teist organisatsiooni. (Varssavi festivali eel oli see arv 800, Moskva festivali eel üle 1000).

Viini kogunes üle 18 000 noormehe ja neiu 112 maalt, nende hulgas üle 1500 delegaadi Aasiast, 1300 Ladina-Ameerikast, üle 1000 aafriklaste, 1100 Araabia noore põlvkonna esindajat. Suurimad delegatsioonid olid

Järgmiseks nooruse kohtumiskohaks sai Helsingi. VIII festivali «mõõtmel» suurenesid veelgi. 78 maal loodi ettevalmistuskomitee. Kevadel organiseeriti Soomes allkirjajate kogumine deklaratsioonile «Tervitame maailma noorust!» Koguti 500 000 allkirja — see on küllaltki aukartustäratav arv maal, kus on umbes 4,5 miljonit elanikku.

Helsingis väljendas Aafrika, Aasia ja Ladina-Ameerika noorsugu ennast kui võimas jõud demokraatlikus noorsooliikumises. Näiteks esindasid Aafrikat 33 delegatsiooni, paljude delegatsioonide juhtideks olid välja paistvad riigi- ja valitsustegelased. Festivalist võttis osa 1500 organisatsiooni. Suur oli ka osavõtjate arv. (Viinis oli see 50, Helsingis 76 ja seega 80% kõigist rahvuslikest üliõpilasliidudest).

Kõigist massüritustest osavõtjate arv küündis 360 000 inimeseni.

See festival oli oma koosseisu poolest kõige eriilmelisem. Festivali edu tagavad peamised faktoriid:

— noorsoo kasvav püüe ühinemisele ja aktiivsele tegevusele rahu kaitseks,

— arusaamine sellest, et festivali vorm on üks efektiivsemaid selle ülesande teostamiseks.

Nõukogude Liidu delegatsioon võttis osa kõigist seminaridest, diskussioonidest, konverentsidest ja kohtumistest. Esineti rohkem kui 70 kontserdil, anti sadu rahvuslike kontserte.

Aurik «Gruusia», millel saabus delegatsioon Helsingi ning tema klubid «Sputnik» ja «Sõprus» said tähtsateks festivaliürituste keskusteks. «Sputnikut» külastas 10 päeva jooksul ligi 60 000 Helsingi elanikku.

VIII festival aitas luua ja tugevdada nõukogude noorsoo sidemeid rohkem kui 1000 välismaa noorsoo-, üliõpilas- ja teiste organisatsioonidega.

Nüüd seisab ees IX ülemaailmne noorsoo- ja üliõpilasfestival Bulgaaria pealinnas Sofias.

A. VELLAMAA

Raamatukogu nõukogus

(Algus 2. lk.)

Märgiti ära ka tihedama kontakti vajadust referentide, konsultantide ja raamatukogu bibliograafiaosakonna töötajate vahel. Kateedrites kulutatakse sageli õppejõudude tööaega selliste ülesannete täitmiseks, mida koostöös referendiga võiks lahendada ka bibliograafiaosakond (näiteks bibliograafiliste andmete täpsustamine või teised küsimused, mis nõuavad raamatukogu teatmeaparaadi head tundmist).

Bibliograafilisi nimestikke kateedritele vajalikel teemadel tehnikateaduste kohta meie bibliograafiaosakond koosseisu vaheluse tõttu koostada ei suuda. Küll aga peaksid referendid uute uurimisteede üleskerkimisel kateedris aegsasti pöörduma bibliograafiaosakonna poole, et välja selgitada muudes asutustes samal teemal koostatud bibliograafilisi nimestikke ja need õigeaegselt tellida. Täolised nimestikud oleksid tänuväärseks aluseks teemakohase kirjanduse väljaselgitamiseks ja neid tuleks ainult täiendada uute materjalidega. Kateedrid, kus temaatiliste nimestike selgitamisele ei ole pööratud õigeaegset tähelepanu, on teinud palju kasutat ja dubleerivat tööd. Selle vältimine ja informatsioonitöö otstarbekas korraldamine kateedris on aga referendi otsene ülesanne.

Informatsioonitöö paremaks läbimõtleamiseks pidas Raamatukogu nõukogu vajalikuks kateedrite (problemlaboratooriumide) juhatajatel üks kord aastas arutada kateedri informatsioonitöö olukorda ja perspektiive.

OPPERAAMATUKOGU ORGANISEERIMISE KÄIGUST.

1969. aastal valmib Mustamäel õpperaamatukogu hoone. Õpperaamatukogus on üliõpilaste teenindamiseks planeeritud avada õppekirjanduse abonement ja 150 kohaga lugemissaal. Enne õpperaamatukogu avamist on vaja teha ulatuslikke eeltöid. Alates käesoleva aasta jaanuarist raamatukogusse saabunud õppekirjandust töötatakse läbi juba uue raamatukogu fondide paigutussüsteemi arvestades. Saabunud kirjanduse kohta koostatakse uusi katalooge õpperaamatukogu jaoks.

Õpperaamatukogu fondide ja kataloogide ettevalmistamisega hoone valmimise ajaks on tõsiseid raskusi. Nimelt tuleb õpperaamatukogusse üle viia ajavahemikul 1944—1967 komplekteeritud õppekirjandusest kasutatavad väljaanded. Selleks on tarvilik läbi vaadata kuni 1967. a. lõpuni komplekteeritud õppekirjanduse fond (130 000 eksemplari, erinevaid nimetusi 23 000), mittevajalik kirjandus maha kanda ja vajalik sifreerida uue paigutussüsteemi kohaselt õpperaamatukogu fondi. Samuti on vaja teha vanema õppekirjanduse kohta kaardid uutesse kataloogidesse.

Õpperaamatukogu fondide ja kataloogide moodustamiseks on raamatukogule vaja täiendavat tööjõudu. Praeguse koosseisuga ei ole nende tööde tegemine mõeldav, sest raamatukogu on raskes olukorras isegi jooksvate tööülesannete täitmisel. TPI raamatukogu on tööjõu osas kõige raskemas olukorras võrreldes vabariigi teiste teaduslike raamatukogudega. Nii näiteks on

TPI raamatukogus ühe töötaja kohta aasta jooksul arvele võetava ja raamatukogulikult läbitöötatava kirjanduse hulk 1478 ning laenusi 10813, kui samal ajal need arvud Fr. R. Kreutzwaldi nim. Eesti NSV Riiklikus Raamatukogus on vastavalt 959 ja 4978, Eesti NSV TA Teaduslikus Raamatukogus 815 ja 4120 ning TRÜ Teaduslikus Raamatukogus 809 ja 5998.

Vaatamata tõsisele olukorrale ei ole rahuldatud TPI raamatukogu taotlusi koosseisuliste töötajate juurdesaamiseks.

Raamatukogu nõukogu märkis oma otsuses, et õpperaamatukogu fondide ja kataloogide ettevalmistustöö ei kulge normaalselt. Õpperaamatukogu õigeaegseks ekspluatatsiooni andmiseks on peale ehituse normaalse kulgemise ja mööbli tellimiste täitmise vajalik lahendada tööjõu küsimus raamatukogus. Tarvilik on ka kateedrite igakülgne abi raamatukogule kuni 1967. a. komplekteeritud õppefondi puhastamiseks vananenud kirjandusest.

RAAMATUTE KAOTAMISEST

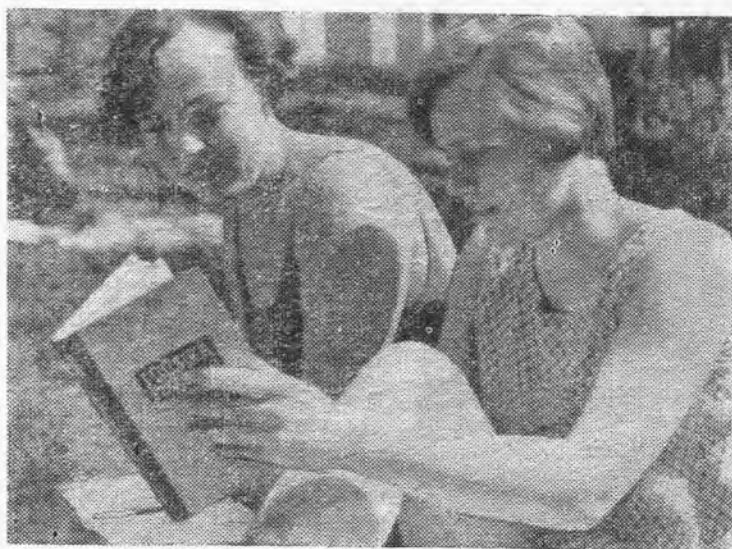
Üliõpilaste poolt kaotatakse väga palju raamatukogust laenatud raamatuid (keskmiselt 3 raamatut päevas). Enamasti kaovad defitsiitsed raamatud. Selle tagajärjel väheneb aasta-aastalt nõutavate raamatute eksemplaar-sus.

Nõukogu kiitis heaks raamatukogu poolt kehtestatava kaotatud raamatute asendamise uue korra. Senini ei rakendatud TPI Raamatukogu kasutamise eeskirjades ettenähtud õigust nõuda kaotatud defitsiitsete raamatute asemel fotokoopiaid. Nüüd hakatakse raamatukogus seda õigust kasutama.

Kaotatud raamatute asendamise uue korra kohaselt tuleb raamatu (ajakirja) kaotamise puhul see asendada täpselt sama väljaande (sama aasta) korraliku eksemplari. Juhul, kui osutub võimatuks hankida sama väljaanne, tuleb lugejal kaotatud raamatu eest tasuda nominaalväärtuses. Ainukeplari ja defitsiitse trükise eest tuleb tasuda kaotatu taastamisväärtus, s. o. 4 kopikat lehekülje eest.

Kaotatud raamatute kohta koostatakse akt, mille alusel lugeja tasub kaotatud raamatu eest TPI kassasse. Pärast tasumist esitatakse akt koos kviitungiga raamatukogu laenusosakonnale ning lugeja võlgnevus kustutatakse.

A. PEBRE
K. KIKAS
D. KANGUR

Meeli ja Merike — võib-olla et õpivad...?

U. Oksbuschi foto

3

Diplomiga mühakas on ikka mühakas

Meie ümber on rohkesti huvitavaid, haritud, erkisa hingega inimesi. Kohtad neid tehases, kolhoosis, koolis ja instituudis.

Kuid juhtub ka nii, et ette võttes on kümneid kõrgema haridusega spetsialiste, kuid intelligentse inimese olemasolu pole kogu kollektiivis nagu tundagi: ruumikujundus on maitsealade, kõnes ja käitumises on midagi rõhutatult robustset, õhtud kulgevad kroonulikul. Leidub küllalt diplomiga spetsialiste, kellel peale oma puht erialaste teadmiste pole ümbruskonnale midagi anda.

Mõtteid selle probleemi ümber võite leida ajalehest «Pravda» («Üliõpilased, diplom, intelligents»). Selle artikli avaldas eestindatud kujul ajaleht «Põllumajanduse Akadeemia».

Järgnevalt tutvume mõtetega, mis on tekkinud meie instituudis seoses selle meid kõiki puudutava probleemiga.

TÕSINE TÕBI

Mühaklus on üks isevärki haigusi. Kunagi ei või kindel olla, et ta sind piirama ei hakka ja pole ka teada, kust kandi pealt ta mõtleb seda teha. Üks on aga selge: pesitsemata hakkab ta seal, kus organism pole küllalt immuunne igasuguste välismõjutuste vastu — nii et ta annab ühe korraliku tõve mõõdu välja.

Igale mürgile on ka vastumürk olemas, s.t. et suurem osa igasuguseid haigusi on ravitavaid. Seda viga peaksid ehk aastad paradama — nagu üldiselt arvatakse. Raviv toime on siis ilmselt ka kõrgemal koolil — tuleb ju siit meie intelligents, ta on aga mühakami antipood. Järelikult, kui inimene on kõrgema kooli lõpetanud, ei saaks ta nagu mingil juhul mühakas olla, kuid meil millegipärast võib üsna tihti päris vastupidist pilti näha.

Tuleb noor mees instituuti esimesele kursusele, tunneb paljude asjade vastu huvi: vaidleb, kaitsab oma seisukohti ja ühtlasi püüab ka ise väga palju omandada nii positiivset kui ka negatiivset. Kuid mida kursus edasi, seda rohkem hakkab mees oma kindlat nägu omandama. Ta ei rabele enam siia-sinna, ei valuta südant ühiskonna asjade pärast ja üha rohkem iseloomustab ümbritsevat selgelt ja lihtsalt: «Tühi töö ja vaimu närimine.»

On meil selliseid? On!

Arusaadav, et sellise kreedo juures jäävad inimkonna vaimusaavutused kaugeteks ja ähmasteks. Selge, et ühelt tehnikamehelt spetsiifiliste kunstiküsimuste teadmist nõuda on mõtetusetus, puht ajalisel pole see juba võimalik. Kuid, et ka Viiraltist, Okasest ja Soansist tuhkagi ei tea, on küll kurjast. Kui «Kriminaalantagot» minnakse sellepärast vaatama, et seal tobedusi öeldakse ning paljud seda tükkki avalikult nõmedaks peavad, siis tekib päris tahtmatult küsimus: milleks me instituuti tulime? Kellele on vaja selliseid kitsarinnalisi spetsialiste, kes ise on oma ühekülguse üle veel uhkedki? Kui juba need asjad jätvavad meid külmaks, ega siis taipu sedagi, et instituudi koridorid pole mitte üks suur tuhatos ja et «tekkel» on ka kergitamiseks, rääkimata teistest piisajadest, mille järgi meie üle otsustatakse.

Võib päris kindlalt öelda, kui me oleme ükskõiksed, mühakad ümbritseva suhtes, siis kaotame olulise osa oma ühiskondlikust positsioonist, mis meil pärast instituudi lõpetamist peaks olema. On tegelikult nii, et mühaklus ja nõmedus käivad käsikäes, viimasest tuleneb aga otseselt tobedus, mida me ka ise hukka mõistame.

Olukord pole seega kaugeltki kiita ja kas me ei peaks mõningaid kontseptsioone ümber hindama hakkama?

REIN TAMPERE

Tänasest päevast peale ära mind enam kättipidi tereta.

Juttu ainult käitumisest

Rääkides intelligentse inimese kujundamisest ja suurtest puudujääkidest sel alal, kaldub kurtmiste raskuspunkt väikesel eruditsioonile, silmaringile kitsusele, huvide vähesusele. See on ka täiesti õigustatud, sest on lausa paradoks, et ühiskonnas, kus on kõik võimalused isiksuse arenemiseks ja kujunemiseks, on noore harilase isiksus mõnikord hall ja mitte midagi ütleb.

Miks see nii on, selle üle võiks nähtavasti lõpmatuseni diskuteerida ja kõik kirjapanduna kujuneks väga pikaks. Nii et sellest enam mitte sõnagi. Edasi tuleb jutt ühest ainsast asjast: käitumisest, sest laimatud kombad on osake sellest, mis haridust saanud inimesest teevad haritud ja intelligentse inimese.

Kuidas saab intelligentseks pidada inimest, kellel vaatamata laiade silmaringide puudub elementaarne keelekultuur? Kelle robustne väljendusviis viib ainult ühele mõtlele — sama robustne on ka tema mõttelaad. Kellele ei tule ilmselt ilalgi pähe, et tema põhimõte — rääkimine loomulikest asjadest loomulikult ja kui keeles on juba mõni igapäevane sõna, siis pole ta halvem kui kõik teised — võib mõnele inimesele olla vastuvõetav ja teda solvata. Aga solvatu — see teeb näo, nagu poleks midagi juhtunudki, kuigi südames tunneb hoopis midagi muud.

Kõige hullem polegi see, et noorte haritud inimeste seas on siiski mühakaid, kellel viisakast käitumisest on unustatud ettekujutused. Hoopis hullem on, et hoolimatuse, häbematususe ja jamedusega ollakse juba nüüdsel harjunud, et seda sageli ei panda tähelegi, loetakse täiesti normaalseks ja aegamööda võetakse omaks, et viisakas inimene on muutumas üldise imetluse objektiks.

Ei saa just väita, et käitumisreeglid meie üliõpilastele tundmatud oleksid. Nii hull asi ka pole. Aga neid rakendatakse ainult teatud, meeldivate inimeste suhtes, kuigi viisakus pole ju erilise lugupidamise avaldus, vaid üldine käitumisvorm. Küsimus seisneb nähtavasti selles, et inimesed peavad ennast viisakaks sundima, et see ei ole neile orgaaniliselt omane. Pingutada ennast ei viitsita, sest hoolimatus ja jamedus on kujunenud moeks, selle väljenduseks, et ollakse «kõigest üle».

Ma olen üks kord elus kuulnud kui sõber teeb sõbrale ebaviisaka käitumise pärast märkuse. Vastupidist — hästikasvatatud inimese kohanemispüüet nõmedusega — kohtab aga kahjuks tihti.

Käitumiskultuuri tõstmisele tulekski arvatavasti asuda selles, et muuta suhtumine kardinaalselt vastupidiseks.

ANNE KÄRK

Et kogu koolipere juba nüüd...

Intelligentse inimese all mõistetakse inimest, kes on taiplik, arukas, tark, haritud, mitmekülgsete teadmistega, abivalmis jne. Nii mõnigi arvab, et kui tal juba keskkooli küpsustunnistus käes on ja üle kõrgema õppeasutuse läve on astunud, siis on ta «tehtud mees» ja loomulikult ka intelligentne inimene, kes ei pea ennast täiendama väljaspool õpitavat ala. Nad peavad intelligentse tunnuseks ainult suuri teadmisi ühes või mitmes teadusharus.

Ainult haridus ei muuda kedagi intelligentseks. Et olla intelligentse inimese nime vääriline, peab omama peale hariduse ka laia silmaringi kõigilt elualadelt ja suurt sisemist intelligenti — käituma viisakalt, austama vanemaid inimesi, olema aus ja siiras, suhtuma heaperemehelikult kõigisse väärtustesse, tunnetama kollektiivuse suurt jõudu jne. Kuidas saaks lugeda intelligentseks inimesi, kes loevad kooliinventari lõhkumist ja määrimist igati õigustatud ajaviiteks? Samuti on väga kurb, et üliõpilaste hulgas leidub siiski veel noormehi ja tütarlapsi, kes kuidagi ei suuda

leida aega teiste abistamiseks, kollektiivi üritustest osa võtmiseks jne. Igale palvele vastatakse küsimusega «Miks mina? Mul ei ole aega. Tehku parem mõni teine.»

Ei tea, miks peab teistel rohkem aega olema või miks mõni ei soovi kuulda kollektiivsete ülesannete täitmisest või omavahelistest suhtlemistest. Ja kui mõelda veidi ette, siis ei tea, kuidas seesama, nüüd juba kõrgema õppeasutuse lõpetanud inimene astub üle ettevõtte läve uud kollektiivi ja ei tule vastu ühegi töökaaslase palvele, ei võta osa kollektiivi tööst, rõõmudest ega muredest. Kuidas on üldse saanud niisugune asi võimalikuks? Sel juhul hakatakse muidugi esmajärjekorras süüdistama kooli kuidas ikka kollektiiv ei suutnud mõjutada ja kasvatada. Ja seepärast peab juba nüüd koos noorsoo-organisatsioonidega tarvitusele võtma kõik abinõud selleks, et kogu koolipere, see suur õppiva nooruse kollektiiv astuks teed mööda, mis annab kõik selleks, et saada tõeliselt intelligentseks inimeseks.

KOIDU LAIDRE

LP. KOMSORGID!

ÜLKNÜ põhikirja esimene punkt kõlab järgmiselt:

ÜLKNÜ liikmeks võib olla iga noukogude noor, kes tunnistab ÜLKNÜ põhikirja, võtab aktiivselt osa kommunismi ehitamisest, töötab ühes komsomliorganisatsioonis, allub kõigile Kommunistliku Noorsooühingu

otsustele ja tasub liikmaks kase.

Täidame kõik oma kohustust, tasume vanad võlad ja maksame liikmeksasjad ette suvekuude eest (juuli, august) 20-ndaks juuniks k. a.

ELKNÜ TPI KOMITEE

Ametiühingul on tuusikuid

Tallinna Polütehnilise Instituudi a/ü komiteel on välja anda 1968. a. suveperioodiks järgmised tuusikud:

LIELUPE DUBULTI	— 1.-12. IX — 2 tuusikut	— 25. VII—5. VIII — 1 tuusik
	— 6. VIII—17. VIII — 3 tuusikut	
LAULASMAA	— 18.-29. VII — 2 tuusikut	— 31. VII—11. VIII — 5 tuusikut
	— 11. VIII—22. VIII — 5 tuusikut	— 12. VIII—23. VIII — 9 tuusikut
PÜHAJÄRVE	— 21. VII—01. VIII — 4 tuusikut	— 4. VIII—15. VIII — 7 tuusikut
VOSU	— 13. VII—24. VII — 1 tuusik	— 14. VII—25. VII — 1 tuusik
	— 27. VII—07. VIII — 2 tuusikut	— 1 tuusik
VOSU telklaager	— 13. VII—24. VII — 3 tuusikut	— 26. VII—06. VIII — 3+1 tuusikut
	— 08. VIII—19. VIII — 3 tuusikut	— lapsevanem koos lapsega:
VOSU	— 13. VII—24. VII — 1 tuusik	— 9. VIII—20. VIII — 1 tuusik (osamak 14,40 rubla)

Avaldused tuusiku saamiseks palume esitada TPI a/ü komiteele hiljemalt esmaspäevaks, 17. juuniks. Tuusiku hind puhkekodusse 7,20 rubla.

TPI A/Ü KOMITEE

I sõpruspartaiaad on lõppenud

Siiani on meie üliõpilassportlaste tähtsamateks võistlusteks olnud üleliidulised üliõpilasmeistrivõistlused. Tänavu nende korraldamiseks olümpiamängude tõttu loobuti. Riia Polütehnilise Instituudi algatusel sai teoks Balti liiduvabariikide polütehniliste instituutide vaheline spartakiaad, mis kasvõi osaliseltki pakkus võimaluse jõudu proovida väljaspool meie vabariiki.

Riia PI, Kaunase PI ja Tallinna PI I spartakiaadi 15 ala on lõppenud. Iga õppeasutus vastutas 5 ala läbiviimise eest. Üldvõitja suur karikas on järgmise kevadeni hoial Kaunases. Teine koht kuulub Riiale ja kolmas meile. Järgnevalt toome üksikute alade paremusjärjestuse.

	KPI	RPI	TPI
Värvipall M	I	II	III
Värvipall N	I	II	—
Sportlik võimlemine	I	III	II
Lauatennis	II	III	I
Tõstmise	II	I	III
Korvpall M	II	III	I
Korvpall N	II	I	III
Võrkpall M	III	II	I
Klassikaline maadlus	II	I	—
Kergejõustik	I	II	III
Jalgball	I	II	—
Orienteerumissport	II	III	I
Ujumine	III	II	I
Tennis	III	I	II

Kokku miinus-punkte 19 20 24

Üksikute alade esikohti said kõik instituudid võrdselt. Kõige edukamalt esinesid meie võistkonnad kodus, kus viiest karikast võideti kolm (lauatennis, orienteerumisspordis ja ujumises). Riias olid edukad meie meeskonnad korvpallis ja võrkpallis. Kaunases oli parimaks saavutuseks võimlejad teine koht, Võistkondi ei suutnud me välja panna naiste värvipallis, klassikalises maadluses ja jalgpallis.

Järgmisel õppeaastal on spartakiaadi üldjuhtimine usaldatud meie instituudile. Peeti juba esimene nõupidamine kõigi instituutide esindajate osavõtul. Otsustati vähendada arvesse minevate alade arvu kaheksakümnele kümnele ja viia osa alad läbi juba sügissemestril. Loodame, et edaspidi suudame tõsisemat konkurentsi pakkuda.

Ü. MANDRE

TEADAANNE

Ka tänavu aasta suvel korraldab ELKNÜ TPI Komitee Klooga spordilaagris komsomoliaktiivile seminar-laagri. Laager kestab orienteeruvalt 20.—31. juulini (osavõtumaks 7,50 rubla). Kutsume sellest osa võtma kõiki TPI komsomoliikmeid ja teaduskondade büroode liikmeid, õpperühmade komsorge ja ÜTÜ aktiviste.

Kõrvuti kosutava puhkusega pakume ka vaimutoitu kõigi üliõpilassportlaste arutamiseks teel.

Kõigil soovijail esitada avaldused ja tasuda osavõtumaks ELKNÜ TPI Komiteesse hiljemalt 25. juuniks.

ELKNÜ TPI KOMITEE

Vastutav toimetaja V. KALPUS

Орган парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института газета «Таллинский политехник».

Hind 2 kop. Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk tn. 40/42.

Tellimise nr. 2067

MB-06016